

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/156/2002

POPARCIE DLA UGRUPOWAŃ I KOALICJI WYBORCZYCH STARTUJĄCYCH W WYBORACH DO SEJMIKÓW WOJEWÓDZKICH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Mimo że termin wyborów samorządowych zbliża się nieuchronnie, sytuacja na scenie politycznej wśród części ugrupowań zamierzających wziąć w nich udział nie ulega uporządkowaniu, a przeciwnie - staje się bardziej niejasna. Po niepowodzeniach z budowaniem koalicji LPR i ZChN skonfliktowani politycy tworzący w parlamencie klub LPR założyli dwa oddzielne komitety wyborcze. Wiele mówi się o trudnościach w wyłanianiu wspólnych kandydatów przez koalicję PO i PiS. Jest prawdopodobne, że ugrupowaniom tym nie uda się wystawić wspólnych list wyborczych we wszystkich województwach, co może skutkować tym, że nie otrzymają bezpłatnego czasu antenowego w publicznym radiu i telewizji podczas ostatniej fazy kampanii wyborczej¹. Także koalicja wyborcza Front Demokratyczny „Wspólnota 2002” utworzona przez UW, RS i SKL-RNP ma kłopoty z wyłonieniem jednej reprezentacji i nie wiadomo, czy razem wystartuje w wyborach samorządowych.

W październikowych wyborach do samorządów zamierza wziąć udział - według własnych deklaracji - niemal trzy piąte ankietowanych (58%), przy czym ponad dwie piąte (43%) twierdzi, że na pewno będzie w nich uczestniczyć². W porównaniu z deklaracjami z sierpnia nieznacznie wzrósł (o 3 punkty) odsetek osób mających zamiar głosować w tych wyborach.

Tabela 1

Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach samorządowych?	Wskazania respondentów według terminów badań					
	VIII '98	IX '98	VI '02	VII '02	VIII '02	IX '02
	w procentach					
Na pewno wezmę w nich udział	41	56	43	45	41	43
Raczej wezmę w nich udział	19	13	18	13	14	15
Jeszcze nie wiem	15	17	19	18	20	17
Raczej nie wezmę w nich udziału	11	4	7	11	12	10
Na pewno nie wezmę w nich udziału	14	9	13	13	13	15

¹ *PO-PiS bez telewizji*, „Rzeczpospolita” z 6 września 2002 roku.

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (148) przeprowadzono w dniach 6-9 września 2002 roku na liczącej 1235 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Gdyby wybory samorządowe do sejmików wojewódzkich odbywały się już teraz, szanse na najlepszy wynik miałyby koalicja SLD-UP, co czwarty uczestnik wyborów ma zamiar głosować na jej przedstawicieli. W porównaniu z ubiegłymi miesiącami deklarowane poparcie dla tej koalicji wzrosło aż o 7 punktów. Koalicję PO-PiS popiera 15% wyborców i od trzech miesięcy wynik ten w zasadzie się nie zmienia. Na Samoobronę zamierza głosować 8% wyborców, nieznacznie mniej niż w lipcu i sierpniu. W porównaniu z ubiegłym miesiącem obniżyło się także poparcie dla PSL - na kandydatów tego ugrupowania głosowałoby 6% wyborców, o 3 punkty mniej niż w sierpniu. W tym miesiącu LPR mogłaby liczyć na poparcie 6% potencjalnych uczestników wyborów. Na koalicję Front Demokratyczny „Wspólnota 2002” podobnie jak na KPEiR chce głosować tyle samo osób (po 2%). Natomiast ZChN, UPR oraz PPS miałyby szansę zdobyć po 1% głosów.

Tabela 2

Na kandydatów jakiej partii lub koalicji partii politycznych zamierza Pan(i) głosować w wyborach samorządowych do sejmików wojewódzkich?	Wskazania respondentów według terminów badań		
	VII '02* (N=596)	VIII '02 (N=533)	IX '02 (N=712)
	w procentach		
Sojusz Lewicy Demokratycznej oraz Unia Pracy (koalicja wyborcza)	18	18	25
Platforma Obywatelska oraz Prawo i Sprawiedliwość (koalicja wyborcza)	16	15	15
Samoobrona	11	9	8
Polskie Stronnictwo Ludowe	8	9	6
Liga Polskich Rodzin oraz Zjednoczenie Chrześcijańsko-Narodowe	5	5	6 1
Front Demokratyczny „Wspólnota 2002” - koalicja wyborcza skupiająca Unię Wolności, Ruch Społeczny i Stronnictwo Konserwatywno-Ludowe - Ruch Nowej Polski	3	4	2
Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	2	3	2
Unia Polityki Realnej (UPR)	1	(0,3)	1
Partia Ludowo-Demokratyczna (PLD)	(0,3)	1	0
Polska Partia Socjalistyczna	(0,2)	(0,4)	1
Będę głosował(a) na kandydatów niezależnych - niezwiązanych z żadną partią	11	10	9
Trudno powiedzieć	21	24	24

* W lipcu pytanie dotyczyło preferencji partyjnych „w wyborach samorządowych” ogólnie. Wówczas 5% badanych dało odpowiedź „w wyborach poszczególnych szczebli zgłoszę na kandydatów różnych partii, koalicji”.

Co jedenasty potencjalny wyborca (9%) deklaruje, że będzie głosować na kandydatów niezależnych - niezwiązanych z żadnym ugrupowaniem politycznym, ale znanych ze swej działalności w ich miejscu zamieszkania. Niemal jedna czwarta zdeklarowanych uczestników tegorocznego głosowania (24%) nie ma jeszcze wykrystalizowanych poglądów i nie wie, na kogo będzie głosować w wyborach do sejmików wojewódzkich. Zapewne o głosy tej grupy wyborców w największym stopniu będą zabiegać komitety wyborcze podczas rozpoczynającej się właśnie kampanii wyborczej.

Opracowała

Agnieszka CYBULSKA

A N E K S

Tabela 1. Czy zamierza Pan(i) wziąć udział w wyborach samorządowych? 1 - Na pewno wezmę w nich udział; 2 - Raczej wezmę w nich udział; 3 - Jeszcze nie wiem; 4 - Raczej nie wezmę w nich udziału; 5 - Na pewno nie wezmę w nich udziału (%)

	1	2	3	4	5	Liczba osób
Ogółem	43	15	17	10	15	1235
Płeć						
Mężczyźni	45	17	16	8	14	590
Kobiety	41	13	18	11	17	645
Wiek						
18-24 lat	26	17	26	10	22	191
25-34	33	15	23	18	12	223
35-44	48	16	13	8	15	225
45-54	54	13	14	7	11	245
55-64	50	15	17	7	10	149
65 lat i więcej	44	15	11	8	21	202
Miejsce zamieszkania						
Wieś	47	19	14	6	14	450
Miasto do 20 tys.	44	17	13	6	20	168
20-100 tys.	40	12	24	10	14	228
101-500 tys.	40	10	18	14	18	247
501 tys. i więcej mieszk.	34	14	19	20	13	142
Wykształcenie						
Podstawowe	37	17	17	10	19	325
Zasadnicze zawodowe	39	16	15	14	16	328
Średnie	43	13	22	8	14	460
Wyższe	67	14	8	3	8	121
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	58	17	14	4	6	73
Prac. umysł. niż. szczebla	55	12	17	5	11	105
Pracownicy fiz.- umysł.	31	15	30	12	12	110
Robotnicy wykwalifikowani	41	16	11	17	15	100
Robotnicy niewykwalifik.	35	7	18	26	13	43
Rolnicy	58	24	10	2	5	69
Pracujący na własny rach.	41	9	16	9	24	53
Bierni zawodowo						
Renciści	44	19	13	2	22	132
Emeryci	46	15	10	11	18	230
Uczniowie i studenci	34	10	27	15	14	94
Bezrobotni	31	19	20	9	21	167
Gospodynie domowe i inni	41	9	29	13	8	56
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	53	13	15	10	9	197
spółce właścicieli	44	9	19	8	20	95
prywatnych i państwa	36	16	20	15	14	194
sekt. pryw. poza rolnict.	56	23	15	2	3	65
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	41	18	20	9	12	152
300-399	48	8	19	5	19	100
400-599	42	19	17	8	14	214
600-800	48	13	14	10	16	205
Powyżej 800 zł	55	15	13	6	12	140
Ocena własnych war. mater.						
źle	35	18	17	8	22	367
Średnie	43	15	18	12	13	585
Dobre	52	12	16	8	12	283
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	52	17	11	10	10	90
Raz w tygodniu	47	16	18	7	12	624
1-2 razy w miesiącu	30	18	21	15	17	190
Kilka razy w roku	42	13	17	12	16	214
W ogóle nie uczestniczy	34	8	16	12	31	116
Poglądy polityczne						
Lewica	49	15	17	8	10	347
Centrum	45	16	18	9	12	303
Prawica	55	16	12	6	11	238
Trudno powiedzieć	26	13	20	16	26	346

Tabela 2. Na kandydatów jakiej partii lub koalicji partii politycznych zamierza Pan(i) głosować w wyborach samorządowych do sejmików wojewódzkich?

(%)

	Wspólnota 2002	KPEiR	LPR	PLD	PO i PiS	PPS	PSL	Samoobrona
Ogółem	2	2	6	0	15	1	6	8
Płeć								
Mężczyźni	1	1	5	0	13	1	5	10
Kobiety	2	4	7	0	18	0	6	5
Wiek								
18-24 lat	0	0	10	0	12	0	9	13
25-34	2	0	4	0	21	1	2	6
35-44	1	0	4	0	17	1	7	4
45-54	3	2	5	1	15	0	4	11
55-64	3	3	6	1	13	0	7	6
65 lat i więcej	0	8	9	0	13	1	6	7
Miejsce zamieszkania								
Wieś	2	2	5	0	7	1	10	12
Miasto do 20 tys.	1	0	7	0	17	1	2	5
20-100 tys.	3	1	10	1	17	0	4	5
101-500 tys.	1	5	7	0	20	0	2	4
501 tys. i więcej mieszk.	1	2	3	1	34	0	2	2
Wykształcenie								
Podstawowe	1	6	8	0	8	1	9	12
Zasadnicze zawodowe	0	1	6	1	9	0	6	10
Średnie	2	1	6	0	21	0	4	5
Wyższe	3	0	4	0	24	1	5	2
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	2	0	7	0	18	0	2	2
Prac. umysł. niż. szczebla	3	1	0	0	33	2	3	7
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	4	0	16	0	8	10
Robotnicy wykwalifikowani	3	0	3	0	16	0	1	10
Robotnicy niewykwalifik.	0	0	11	0	5	0	4	10
Rolnicy	4	0	6	0	9	2	12	12
Pracujący na własny rach.	3	0	0	3	25	0	3	11
Bierni zawodowo								
Renciści	1	9	8	2	7	2	5	9
Emeryci	1	5	6	0	16	0	6	5
Uczniowie i studenci	0	0	7	0	13	0	17	10
Bezrobotni	0	0	11	0	9	0	5	7
Gospodynie domowe i inni	0	0	16	0	9	0	3	4
Pracuje w:								
inst. państw., publicznej	3	1	3	0	21	0	3	8
spółce właścicieli								
prywatnych i państwa	2	0	7	0	25	3	4	4
sekt. pryw. poza rolnict.	2	0	3	1	15	0	4	10
prywatnym gosp. rolnym	4	0	7	0	9	2	13	13
Dochody na jedną osobę								
Do 299 zł	1	6	11	0	7	0	10	7
300-399	1	0	6	0	10	0	3	15
400-599	1	1	9	1	18	1	7	8
600-800	1	2	6	0	20	0	3	6
Powyżej 800 zł	3	4	2	0	17	1	3	3
Ocena własnych war. mater.								
Złe	1	2	6	1	7	1	4	9
Średnie	1	3	7	0	17	0	7	8
Dobre	2	1	5	0	20	0	6	6
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	1	5	17	0	17	0	2	0
Raz w tygodniu	2	3	7	1	16	1	8	9
1-2 razy w miesiącu	1	0	2	0	12	0	6	7
Kilka razy w roku	1	1	1	0	17	1	4	8
W ogóle nie uczestniczy	1	1	7	0	7	0	0	5
Poglądy polityczne								
Lewica	0	1	1	0	4	1	5	8
Centrum	1	3	5	0	15	1	11	9
Prawica	4	3	16	1	38	0	3	5
Trudno powiedzieć	2	2	3	0	5	1	3	10

(continued)

Tabela 2. cd. Na kandydatów jakiej partii lub koalicji partii politycznych zamierza Pan(i) głosować w wyborach samorządowych do sejmików wojewódzkich?

(%)

	SLD i UP	UPR	ZChN	Inna partia, koalicja	Kandydat niezależny	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	1	1	1	9	24	712
Płeć							
Mężczyźni	28	1	1	1	9	23	363
Kobiety	21	1	2	1	9	25	349
Wiek							
18-24 lat	26	0	2	0	9	17	81
25-34	33	0	0	1	10	20	105
35-44	22	2	3	2	14	23	143
45-54	24	0	1	0	10	23	165
55-64	23	1	0	2	6	31	98
65 lat i więcej	21	0	2	1	4	28	121
Miejsce zamieszkania							
Wieś	19	0	0	0	10	31	299
Miasto do 20 tys.	30	0	0	4	8	25	103
20-100 tys.	28	1	5	1	8	16	120
101-500 tys.	30	1	1	1	9	19	122
501 tys. i więcej mieszk.	26	2	0	0	10	15	68
Wykształcenie							
Podstawowe	15	0	0	0	6	33	177
Zasadnicze zawodowe	29	0	2	0	8	29	181
Średnie	28	1	2	1	11	17	256
Wyższe	24	2	0	5	13	17	97
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	35	1	0	2	10	20	55
Prac. umysł. niż. szczebla	13	1	3	3	15	14	70
Pracownicy fiz.- umysł.	31	3	0	0	6	23	50
Robotnicy wykwalifikowani	42	0	2	0	3	19	56
Robotnicy niewykwalifik.	37	0	8	0	6	19	18
Rolnicy	5	0	0	0	22	29	57
Pracujący na własny rach.	20	0	7	0	6	22	27
Bierni zawodowo							
Renciści	18	0	0	0	1	38	83
Emeryci	25	1	1	1	8	24	141
Uczniowie i studenci	41	0	0	0	6	2	41
Bezrobotni	21	0	0	0	12	35	83
Gospodynie domowe i inni	32	0	0	3	11	21	28
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	21	1	2	2	10	25	131
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	30	1	2	0	7	16	50
sekt. pryw. poza rolnict.	36	1	3	1	9	15	100
prywatnym gosp. rolnym	6	0	0	0	20	25	52
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	16	0	0	0	5	37	89
300-399	30	0	2	0	4	29	57
400-599	23	0	1	0	8	23	130
600-800	29	2	1	0	14	16	125
Powyżej 800 zł	40	1	0	2	8	17	97
Ocena własnych war. mater.							
złe	19	1	3	0	11	32	195
Średnie	23	0	1	1	9	23	336
Dobre	33	1	0	2	8	17	181
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	13	0	7	4	10	25	62
Raz w tygodniu	20	0	1	0	10	23	392
1-2 razy w miesiącu	32	0	0	1	13	25	91
Kilka razy w roku	29	1	0	2	6	30	119
W ogóle nie uczestniczy	56	2	0	1	3	15	48
Poglądy polityczne							
Lewica	54	0	0	2	10	14	224
Centrum	19	1	2	0	10	24	185
Prawica	6	2	3	0	6	14	170
Trudno powiedzieć	8	0	0	1	11	55	133